

PROTOKÓŁ z VI posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 21 maja 2021 roku, o godzinie 13:00 w formie wideokonferencji.

Spotkanie z Panią Katarzyną Prusak-Górniak, Radcą/attaché ds. cyfrowych SPRP Bruksela oraz Panem Robertem Koślą, Dyrektorem Departamentu Cyberbezpieczeństwa KPRM na temat Dyrektywy NIS 2.

Dyrektywa NIS 2 (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii) została przedstawiona przez Komisję Europejską 16 grudnia 2020 r. wraz ze Strategią Cyberbezpieczeństwa UE oraz Dyrektywą o Odporności Podmiotów Krytycznych.

Pani K. Prusak-Górniak przedstawiła obecny stan prac nad projektem dyrektywy NIS 2. Wraz z prezydencją portugalską zakończono pierwsze czytanie projektu w ramach, którego państwa członkowskie UE miały szansę przekładać pytania i wątpliwości, co do rozwiązań przedstawionych przez Komisję. Obecnie prezydencja portugalska planuje zająć się relacją dyrektywy NIS 2 z innymi sektorowymi regulacjami, czyli ogólną zasadą, że dyrektywa NIS jest horyzontalną regulacją, która nie ma zastosowania, o ile przepisy szczególne w innych sektorach przyjmą przynajmniej równoważne warunki w zakresie Cyberbezpieczeństwa, oraz raportowania incydentów, czy też sprawowania nadzoru. Główną regulacją sektorową, która również jest równolegle negocjowana, jest rozporządzenie w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego – DORA. Wspomniano, że należy dobrze ułożyć relacje między rozporządzeniem DORA a dyrektywą NIS 2 tak, aby skutek przyjęcia tego szczególnego incydentu, sektor bankowy i sektor rynków finansowych nie zginął z pola widzenia dyrektywy NIS 2. Pani K. Prusak Górniak wspomniała również, że w ramach współpracy z innymi państwami członkowskimi prowadzone są aktywne działania, aby notyfikacja incydentów pozostała w CESIRTach. Wyjaśniła, że propozycja przedłożona przez KE w ramach rozporządzenia DORA, nie przewidywała tego, żeby incydenty sektorów objętych przez to rozporządzenie, wpadały do CESIRTów. Uważane jest to za jedną z dużych wad tego projektu z punktu widzenia zgodności z dyrektywą NIS 2. Kolejną kwestią jest rozszerzenie rozporządzenia DORA na raportowanie nie tylko o incydentach, ale również o poważnych zagrożeniach, co z kolei przewiduje dyrektywa NIS jako nowość w ramach rozszerzenia przepisów dyrektywy. Pani K. Prusak-Górniak podkreśliła, że trwają dyskusje i prace na ten temat. Razem z innymi delegacjami podejmowane są starania tak, żeby ugruntować pozycję dyrektywy NIS jako horyzontalnej regulacji w zakresie Cyberbezpieczeństwa. Dąży się do tego, aby dyrektywa NIS określała podstawowy zestaw wymagań w zakresie Cyberbezpieczeństwa i ram raportowania oraz nadzoru, który co do zasady nie powinien zostać zmieniony przez sektorową regulację.

Podkreślono, że rozporządzenie DORA stanowi wyzwanie, ponieważ będzie przyjęte wcześniej niż dyrektywa NIS 2. Zatem DORA musi zapewnić zgodność z dyrektywą NIS 1. Natomiast dyrektywa NIS 2 dużo zmienia w stosunku do dyrektywy NIS 1. Proces jest dynamiczny i wielowątkowy.

Innym aktem, który również należy śledzić jest Dyrektywa o Odporności Podmiotów Krytycznych. W niej również jest duża zmiana, jeśli chodzi o podejście do zarządzania kryzysowego i identyfikowania tych podmiotów. Natomiast, z punktu widzenia dyrektywy NIS 2, konstrukcja która jest przyjęta, przewiduje, że każdy podmiot, który zostanie zidentyfikowany jako krytyczny lub równoważny krytycznemu będzie podmiotem niezbędnym w dyrektywie NIS 2 oraz będą miały do niego zastosowanie wszelkie obowiązki wynikające z dyrektywy NIS 2. Przewidziane są również mechanizmy współpracy z organami dyrektywy NIS i dyrektywy CER. Podkreślono, że tutaj też będą trwały prace z innymi delegacjami, żeby zapewnić spójność, nieduplikowanie działań i dobrą wymianę informacji między organami z dyrektywy CER i dyrektywy NIS.

Podkreślono, że nadal trwają prace nad kwestią zapewnienia dobrych podstaw przetwarzania danych dla organów wynikających z dyrektywy NIS 2.

Kolejnymi tematami do rozważenia to kwestia rozporządzenia eIDAS i kwestia kodeksu łączności elektronicznej. W dyrektywie NIS 2 proponuje się włączenie dostawców usług cyfrowych i sektora telekomunikacyjnego pod ramy NIS. Polska silnie popiera ten pomysł.

Jeden z członków Rady zapytał czy w grupach roboczych były poruszane kwestie kryteriów wyznaczania podmiotów *essential an important*.

Pani K. Prusak-Górniak wyjaśniła, że sposób w jaki przewidziano określanie podmiotów, które wejdą w zakres dyrektywy NIS budzi duże wątpliwości. Stanowi to jedno z najtrudniejszych wyzwań w toku negocjacji dyrektywy NIS. Dyrektywa NIS 2 odchodzi od identyfikacji indywidualnej podmiotów poprzez państwa członkowskie, od określania tych kryteriów na gruncie prawa krajowego. Dyskutowane są różne opcje, w jaki sposób można by było doprecyzować tę regułę. Ustalenie kryteriów jest nadal w toku.

Rada ds. Cyfryzacji zaproponowała stałą współpracę oraz zaoferowała pomoc w pracach, które się obecnie toczą.

Poruszana została również kwestia ustawy o KSC. Ostateczny kształt dyrektywy NIS 2 może iść w różnych kierunkach, które mogą wymagać zmian w KSC, ale nadal trwają uzgodnienia w tym temacie z innymi państwami.

[Paperless – bariery \(głównie prawne\) - Pani Magdalena Witkowska-Krzymowska, Dyrektor Departamentu Regulacji Cyfrowych KPRM; Pan Jacek Paziewski, Dyrektor Departamentu Architektury Informacyjnej Państwa KPRM; Pani Katarzyna Chałubińska-Jentkiewicz oraz Pan Michał Kanownik.](#)

Pani Dyrektor M. Witkowska-Krzymowska przedstawiła etap prac dotyczący tzw. *Paperless* – czyli projektu ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw. W listopadzie ubiegłego roku Pan Minister Marek Zagórski przedstawił generalne zasady mające zostać wdrożone w ramach tej nowelizacji.

Wymieniono główne zagadnienia, które znajdują się w aktualnie przygotowywanym projekcie, tj. zmiana zakresu podmiotowego ustawy zmierzająca w kierunku, w jakim pojęcie podmiotu publicznego pojawia się na gruncie przepisów europejskich.

Ustawa zakłada stworzenie podstaw prawnych dla funkcjonowania przede wszystkim architektury informacyjnej państwa – zarys funkcjonowania pojawił się w Programie Zintegrowanej Informatyzacji Państwa.

Kolejne zagadnienia, które będą regulowane w ustawie o informatyzacji powiązane z architekturą informacyjną państwa to umocowanie portalu interoperacyjności i architektury, który ma szerszy zakres niż repozytorium interoperacyjności. Następna kwestia to uruchomienie katalogów administracji publicznej, czyli rejestrów, które miałyby gromadzić podstawowe informacje dotyczące podmiotów publicznych, spraw publicznych, usług publicznych, czyli uporządkowanie zagadnień.

Inne zagadnienie, które ma zostać uregulowane w ustawie o informatyzacji to kwestie związane z referencyjnością danych – zdefiniowane na poziomie ustawowym. Cel to zwiększenie poziomu interoperacyjności systemów teleinformatycznych i rejestrów publicznych w ramach funkcjonowania całego systemu informacyjnego państwa i zwiększenie poziomu wykorzystywania danych referencyjnych.

Kolejne zagadnienie to propozycja zmiany podstawy prawnej funkcjonowania Komitetu Rady Ministrów ds. Cyfryzacji i zmiany nazwy na Komitet ds. Cyfryzacji umocowany na poziomie ustawowym. Rola Komitetu miałaby zostać zwiększona w zakresie dotyczącym wpływania na tworzenie architektury informacyjnej państwa, tworzenie rekomendacji, ale także oceniania projektów informatycznych – zwiększenie zakresu zadań i kompetencji Komitetu w taki sposób, aby mógł pełnić rolę koordynacyjną w wyższym stopniu, niż jest to obecnie.

W zamierzeniach jest także uregulowanie zagadnień związanych z funkcjonowaniem serwisu GOV.pl, który rozwija się coraz prężniej, a uregulowania wymagają kwestie związane z udostępnianiem informacji i usług w taki sposób, aby zapewnić większą interoperacyjność. Intencją zmian jest skupienie się na określaniu funkcjonalności zadań oraz sposobów współpracy.

Inne zagadnienie, które jest objęte projektem, to problematyka dotycząca kradzieży tożsamości. Proponuje się włączenie do projektu regulacji dotyczących zmian w przepisach karnych w zakresie kradzieży tożsamości cyfrowej. Propozycje jeszcze nie zostały skonsultowane z Ministerstwem Sprawiedliwości, jednak wcześniejsze prace wskazywały, że MS nie będzie prowadziło odrębnej nowelizacji ustawy, więc zaproponowano, aby w ramach nowelizacji ustawy o informatyzacji zaproponować dodanie nowego rozdziału w kodeksie karnym dotyczącego uregulowania kwestii dotyczących przestępstw związanych z cyfrową tożsamością. Poproszono o wsparcie ze strony Rady w tym zakresie. Oprócz tego nowelizacja zakłada wprowadzenie szeregu zmian w innych ustawach. Są to propozycje, które KPRM Cyfryzacja otrzymała na etapie prowadzenia analiz od innych resortów i podmiotów niepublicznych.

Pojawiło się pytanie o uwzględnienie w ramach *Paperless* możliwości uregulowania w przepisach kwestii weryfikacji podpisu własnoręcznego składanego elektronicznie oraz uregulowania kwestii wideoweryfikacji. Odnosząc się do podpisu np. rysikiem na urządzeniu elektronicznym wyjaśniono, że na chwilę obecną należy przeprowadzić szersze analizy i badania m.in. w zakresie bezpieczeństwa i wymagań technicznych urządzeń, na których taki podpis byłby składany. Szczątkowe regulacje dot. takich podpisów znajdują się w projekcie ustawy o dokumentach paszportowych. Co do kwestii wideoidentyfikacji toczą się prace wewnętrzne w KPRM Cyfryzacja w sprawie uregulowania zagadnień związanych z wideoidentyfikacją, jednak nie szeroko pojętą, lecz w zakresie związanym z dostawcami usług zaufania.

W toku dyskusji pojawiła się także kwestia cyfryzacji, standaryzacji usług cyfrowych i ich upowszechnienia. Pan Dyrektor J. Paziewski zaznaczył, że jeden konkretny mechanizm jest następujący: w rozwiązaniu - katalogi administracji publicznej - wszyscy świadczący usługi publiczne są zobowiązani do ich opisanie w standardowy sposób. Jest to krok, który umożliwi uporządkowanie informowania społeczeństwa o sposobie załatwiania spraw w jednaki sposób. Katalog spraw będzie obowiązkowo uzupełniany opisami spraw i udostępniany każdemu, kto prezentuje obywatelowi czy przedsiębiorcy sposób załatwiania spraw, przede wszystkim portalowi GOV. Druga zasada to zarekomendowanie sposobu prezentacji i logicznego przebiegu usługi elektronicznej - upowszechnienie sposobu działania usługi, który jest przez portal GOV wypracowany, a poza tym, nieodpłatne zaoferowanie podmiotom wykonującym usługi komponentów, z których będą mogli skorzystać. Aby ten proces przyspieszyć KPRM Cyfryzacja pracuje obecnie z wielkimi klientami np. ZUS, gdzie standard graficzny i logiczny jest implementowany.

W toku dyskusji zaznaczono, że ustawa podzielona jest na dwie części: jedna część to systemowa zmiana w ustawie o informatyzacji i powiązane z nią bezpośrednio zmiany kodeksowe. Projekt zakłada też zmiany w szeregu innych ustaw. Cyfryzacja KPRM jest otwarta na konsultacje, opiniowanie, uzgodnienia i dalsze propozycje w tym zakresie szczególnie, że tempo prac legislacyjnych w różnych obszarach jest dynamiczne. Obecnie KPRM Cyfryzacja finalizuje prace w celu złożenia wniosku o wpis do wykazu prac legislacyjnych rządu.

Poruszony został temat tożsamości cyfrowej osób małoletnich. Publiczne środki identyfikacji elektronicznej, które dostarcza państwo, czyli profil zaufany i profil osobisty mogą być wykorzystywane przez osoby z ograniczoną zdolnością do czynności prawnych. Obecnie w KPRM Cyfryzacja nie są prowadzone prace w zakresie regulacji w tym obszarze. Dobrym kierunkiem byłoby nawiązanie współpracy z Ministerstwem Edukacji i Nauki. Warto rozważyć wprowadzenie ogólnych mechanizmów i zasad związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa różnego rodzaju środków identyfikacji oraz uwierzytelniania.

Odniesiono się do pytania o Krajowy Węzeł Danych. Pan Dyrektor J. Paziewski wskazał, że jest to rozwiązanie organizacyjno-techniczne. W warstwie legislacyjno-organizacyjnej powołana jest idea rejestru referencyjnego, tzn. niektóre zbiory danych traktowane są jako

zbiory referencyjne. Pojawia się pojęcie wykazu rejestrów referencyjnych jako podzbioru rejestrów publicznych. Wykaz rejestrów referencyjnych będzie prowadzony przez Ministra Cyfryzacji, a w drodze rozporządzenia będzie poszerzany. Druga strona to warstwa techniczna. Przede wszystkim przewidywane jest rozwiązanie centralne, które będzie pośredniczyło w uzyskiwaniu dostępu do rejestrów referencyjnych w sposób standardowy i z funkcjonalnością techniczną rejestracji wszystkich usług sieciowych, które zapewniają dostęp do rejestrów referencyjnych. Taki projekt w KPRM Cyfryzacja jest uruchomiony. Zasadniczą częścią idei Węzła Danych są obszarowe platformy udostępniania danych.

Kompetencje cyfrowe – Pani Anna Kwiatkowska

Program Rozwoju Kompetencji Cyfrowych ma stanowić realizację działania wskazanego w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego. Jest też m.in. podstawą do finansowania działań związanych z rozwojem kompetencji cyfrowych w nowej perspektywie finansowej. Dokument ma duże znaczenie – obecnie jest wpisany jako dokument, w którym wszystkie kompetencje cyfrowe i działania z nimi związane będą znajdowały podstawę do finansowania z innych źródeł. Pierwsza wersja dokumentu została opracowana w kwietniu 2020 r. Dokument był szeroko konsultowany. Efektem zgłaszanych opinii było skierowanie go do ponownego przeformułowania, które nastąpiło w maju br. PRKC ma opisać cele i działania, które powinny być wdrożone w perspektywie krótkoterminowej do 2025 r. i długookresowej do 2030 r. Obecnie jest w formie roboczej. Przeprowadzono warsztaty, podczas których dokument został przedstawiany i dyskutowany. Ma on zostać udostępniony do konsultacji społecznych. Stwierdzono, że należy dokładniej przyjrzeć się pracom nad PRKC.

Uczestnicy posiedzenia:

Członkowie Rady:

1. Izabela Albrycht
2. Katarzyna Chałubińska-Jentkiewicz
3. Konrad Ciesiołkiewicz
4. Agnieszka Gryszczyńska
5. Michał Kanownik
6. Karol Krawczyk
7. Anna Beata Kwiatkowska
8. Mirosław Maj
9. Dariusz Milka
10. Aleksandra Musielak
11. Józef Orzeł - Przewodniczący
12. Bolesław Piasecki
13. Paweł Śniatała
14. Robert Trętowski
15. Mateusz Tykierko
16. Małgorzata Zakrzewska
17. Marcin Zarzecki

Zaproszeni goście:

18. Katarzyna Prusak-Górniak, Radca/attaché ds. cyfrowych SPRP Bruksela
19. Magdalena Witkowska-Krzymowska, Dyrektor Departamentu Regulacji Cyfrowych w KPRM
20. Robert Kośła, Dyrektor Departamentu Cyberbezpieczeństwa w KPRM
21. Przemysław Sypniewski, ekspert Rady
22. Wiesław Paluszyński, ekspert Rady

Sekretariat Rady i pracownicy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów:

23. Jacek Paziewski, Dyrektor Departamentu Architektury Informacyjnej Państwa w KPRM
24. Monika Skrzyńska, Zastępca Dyrektora Departamentu Architektury Informacyjnej Państwa w KPRM

25. Katarzyna Staromłyńska-Gójska, KPRM
26. Anna Supeł, KPRM
27. Joanna Laskowska, KPRM